

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

2 Nunquid Episcopatus sit ordo natura sua simplici sacerdotio distinctus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

tatem iurisdictionis, tum & potestatem conferendi ordines, consecrandique, ac benedicendi templa, vasaq; & vestimenta ecclesiastica, attamen parum refert, & eodem recidit. Etenim si dignitatem nudam consecrandi consideres, nulla est in episcopo maior. Quare id quod episcopus supra sacerdotem habet, non est sacerdotali dignitate præstantius: At quoniam idem episcopalis splendor sacerdotalem præsupponit, tota eius amplitudo maior est sua parte. Ad secundum verò

Ad fm.

respondetur, quòd cum Christus caput esset ecclesiæ, perinde erat omnium ecclesiasticorum munerum exemplar, atque Deus est omnium naturalium rerum: unde, ut Magister sent. inquit loco nuper citato, omnes ecclesiæ ministri, scilicet singuli suo ordine Christum secundum diuersa, quæ gessit representant illi tamè perfectius, qui secundum altiorem qualitatem ipsum referunt. Sacerdotes ergo representant ipsum secundum peculiarem actum, & personalem, quo se in cruce pro nobis obtulit: episcopi verò non solum in hoc quatenus sacerdotes sunt, verum & quatenus episcopi etiam secundum id quòd caput erat, institutor: quæ ecclesiæ. Unde & sacerdotes ipsos consecrant atque omnes ministros, quod fecit Christus: & omnia alia ecclesiastica præparamenta benedicunt, quæ ipse instituit: atque ex plenitudine Spiritus sancti baptizatos confirmant.

ARTICVLVS II.

Vtrum episcopatus sit ordo natura a suo simplici sacerdotio distinctus.

Non satis est nosse episcopum excellentiori fungi munere, quam simplicem sacerdotem: sed rimari oportet, vtrum ex rei natura differant. Apparet enim non esse ordinem ex natura rei distinctum a sacerdote. Ait quippe Hierony. in epistola ad Euagrium supra citata, & rursus super epistolam ad Titum: quod refertur 95. distinct. can. olim idem quoadam fuisse episcopum, quod presbyterum. Id quod multis sacrorum restitutijs confirmat. Ait namque Paul. in saluatione epistolæ ad Philippenf. Paul. ad Thimot. serui Christi Iesu, om-

nibus sanctis in Christo Iesu, quam sunt Philippis, cum episcopis & diaconibus, ubi presbyteros (nam in vna ecclesiâ non erant episcopi plures) appellat episcopus. Quare simul componit episcopos, & diaconos. Et Act. 20. Attendite vobis, & cuncto gregi, in quo uos Spiritus sanctus posuit episcopos. Et ad Titum; Postquam, inquit, ob id ipsum reliquisse Cretam, ut constitueret presbyteros per cuius res subdit: Oportet enim episcopum sine crimine esse. Et Petros, qui erat episcopus, ait in epist. 1. Presbyteros comprehendit precor. Haud ergo episcopalis dignitas a sacerdotali ex natura sua, & instituto differt. Secundo arguitur: Si episcopus ordine a sacerdote distaret, eiusmodi ordo esset verum sacramentum, atque adeo sicuti sacerdotalis character atque diaconi, sic differret. Quod falsum esse inde constat, quod tunc plures essent, quam septem ordines. In contrarium est auctoritas Augusti. in epistola ad Hieronymum, quæ refertur a q. 7. can. Quamquam, ubi ait secundum honorem vocabula iam tunc vnum obtinuisse, quod episcopatus presbyterio sit maior.

Ad præsentis questionis intelligentiam prænotandum est, bifariam intelligi posse episcopum reliquis sacerdotibus dignitate præstare. Vno modo in eodem genere: nempe intra lineam sacerdotis. Alio modo, ac si sit in altiori genere. Exempli gratia, sacerdos differt a diacono in alio genere: quia est distinctus character, distinctaque consecratio. Archidiaconus autem a diacono, & archipresbyter a presbyteris eodem genere, quia scilicet vnum eligunt qui sibi præsit. Nec refert quòd Papa illis, an illi sibi eum præstent. Hieronymus ergo hoc tantum secundo modo, puta in eodem genere arbitrari videtur olim episcopum altiorem esse presbyteris: nempe quòd in schismatis remedium factum est, vt ex presbyterorum numero unus cæteris præponeretur, qui ideo non erat nisi magnus presbyter. Est. n. presbyter nihil aliud quam senior, ac pro suo ætate venerandus & colendus. Igitur ne per homonymiam, & equiuocam procedamus, ordinis nomen bifariam in vtu est. Vno modo, secundum eius significatus amplitudinem: quo latissime omnem gradum, & dignitatem significat.

Soto
de iure
Legis
DII
13

Nomen significat. Dicitur enim senatorum ordo, & doctorum & ducum. Vnde Cicero sepiissime alium ordinem appellat consulū; atque alium tribunorum, &c. Altero vero modo per solennē vsum Christiani Theologi nomen accommodarunt ad significandum vnum ex septem sacramētis, quales sunt ordo sacerdotalis, diaconi, &c. Quo supposito ad quæstionem duabus conclusionibus respondeat. Prior est. Secundum priorem significationem episcopalis potestas natura sua se nper fuit singularis ordo, hoc est gradus & dignitas sacerdotali sublimior. Conclusio hæc primum omnium fundamentum habet in auctoritate Dionysij, qui ætatem Apostolorum attingit, Pauloque institutore potus est. In illo loco supra citato, de eccles. Hier. c. 5. planē lateque distinguit ex rei natura inter episcopos, ac reliquos sacerdotes. Nā ait pontifices integre sacerdotalis perfectionis participes esse, quasi reliqui non habeant integram perfectionem. Et subdit; Pontificum itaque ordo sacerdotum, primus est diuina speculationum ordinum, idēque & sumus & vltimus, quippe in quem perficitur & impletur sacerdotij nostri distinctio omnis. Sicut enim Hierarchia in omne in Iesum terminari conspicimus; ita vnamquamque functionem in diuinum Pontificem propriam. Vide quomodo instat Christi præfati Pontificem relicto clero. Est ergo actoris generis. Et aperius subdit secundum aliam translationē. Discrete autem huic vltra ceteros ordines in sua operatione diuina lex distribuit diuiores sacrificaciones. Hæc autem sunt perfectiores diuinae virtutis imagines, cōsummantes omnia diuina symbola, & omnes sacras dispositiones. Quoniam neque sacerdos sacrum baptismum operabitur sine diuini vnguenti, sed neque ipse sacerdos erit, nisi a pontificib. id munus fuerit sortitus. Vide quam late, & disterte explicat differentiam inter episcopum, & sacerdotem. idque diuino iure, quandoquidem nullus sacerdos sine episcopo ordinatur, neque chrismate vti potest, nisi ab episcopo confecto, neque vestibus, aut vasis nisi ab ipso consecratis aut benedictis, præter iurisdictionem quā altiorem habet. Quod demum ait diuina lege esse sancitum. Nam vt artic. 4. videbitur, diuina lege institutus est episcopa-

tus, licet chrismatis confectio & alia eius modi ceremonie traditione Apostolorum instituta credantur. Ex his ergo Dionysij verbis talis colligitur ratio. Ille est eandem distinctus ordo, hoc est gradus & dignitas in ecclesia, cui aliqua propria inest & peculiaris spiritualis functio ad sacramentum Eucharistie ordinata, talis autē est episcopalis gradus, nam ad ipsum, vt dictum est, spectat sacerdotes ceterosque ministros, ac denique & chrismata, & tepla consecrare, atque adeo & plenam confirmare, que quidem simplices sacerdotes perficere nequeunt, ergo suapte natura est ordo & gradus a sacerdotali distinctus. Et confirmatur hæc ratio. Nam ordo & gradus huiusmodi, ac potestas ex sua ipsius solemnitate dignoscitur. Episcopus autē præter sacerdotalem vñctionem solennius inungitur, & consecratur, quasi nouam in sacrorum administrationem potestatem suscipiens. Nam cum sacerdotis solum inungantur manus ad consecrandum sacramentum, episcopi vngitur caput sicut Aaron, ad denotandum esse caput ecclesie sicut Christi, vt proxime Dionysius aiebat. Nisi quod Christus non solum hominibus, verum & angelis, vniuersaque creaturae ceu caput præfectus est. Tertio id arguitur, episcoporum status, status est perfectionis, longe altior, quam monachorum. Profitentur enim solenniter, non doceri, sed docere perfectionē, est ergo per se ordo. Accedit & exemplum antiquæ legis, nam dignitas Aaron diuino iure excellior erat, quam reliquorum sacerdotum. In summa episcopalis dignitas non ratione solius iurisdictionis constituitur per se in altiori gradu, neque illa de causa opus habebat aut vestibus, aut vñctionis differentia, sed ratione spiritualium functionum. Quocirca episcopus ante consecrationem iurisdictione fungitur potest, quamuis ordine tunc episcopali non polleat, vt habetur capitul. supra citato, ex lueris. de excessi. prælat. De altero vero ordinis significato controversum est inter doctores, vtrum episcopatus sit ordo, hoc est sacramentum. Partem affirmatiuam credit Durand. in quarto Sententiarum. distinctio. 24. quæstio. 5. Et eadem distinctio. Scotus ait esse Canonistarum opinionem. Contra quos statuitur posterior conclusio. Episcopatus non est ordo.

Rō alte
ra p cō
clusio
ne.

Confir
matio.

3. Ratio

Vltima
conclu
sio.

ordo, qui septem sacramentis connumeratur. Sententia est Hugonis grauiissimi auctoris, qui post enumerationem septem sacramentorum vique ad sacerdotium, subdit. Hic gradus pares in eodem ordine habent dignitates, v. episcopalem, &c. Eadem sequitur Magister sententiarum eadem distinct. 24. ac D. Tho. ac reliqui eius interpretes. Et ratione comprobatur. Episcopus nullum recipit characterem in ordine ad corpus Christi & sanguinem conficiendum. Ergo cum in hunc scopum omne sacramentum ordinis referatur, episcopatus non est ordo. Probatur antecedens. Quoniam si talem reciperet characterem, aut esset minor sacerdotali aut maior, non quidem minor, nam eiusmodi characterum functiones omnes sunt administratrices in confectione sacrosancti sacramenti, vt in diacono patet, & subdiacono. Episcopus autem de sua natua ratione non sic administrat sacramenta. Neque vero esse potest excelsior character respectu eiusdem qui sacerdotalis est. Quoniam conficere sacramentum, quod quilibet potest sacerdos, festigium tenet & culmen, quo omnia referuntur sacramenta. Secundum hunc adhibet D. Thom. argumentum loco citato. Natura sacramenti est, quod a precedenti quantum ad eius necessitatem non dependeat, episcopatus autem dependet a sacerdotio nam vt iam antea dictum est, consecratio episcopi, antequam sit sacerdos non valeret. Hoc autem argumentum Scotus in 4. distinct. 4. eludit potius, quam impugnatur. Ait quippe inde quod episcopus sacerdotium praerequirat, argumentum potius sumi quod sit perfectior. At vero hoc nihil ad rem. Haud enim de perfectione hic disputamus, sed de natura sacramenti ostendimus inde non esse sacramentum, quod alias etiam absque praeuio sacerdotio consecratio episcopi esset valida, sicuti consecratio sacerdotis, etiam si non fuerit diaconus suum imprimat characterem, vt distinct. 53. ca. 10. sollicitudo. & extra de clerico per sal. ordina. cap. vt tuae litterae decretum legitur. Accedit huc & ritus ecclesiae, quod sacramenta ordinis in sabbato conferuntur. episcopus vero, tanquam legitimus eius sponsus, die dominica consecratur. Est ergo opinio haec, vt dictum est, non modo D. Thom.

sed Alexan. & Bonauen. & omnium communis. Scotus vero loco citato ait Canonitas contrarium tenere propter hoc argumentum, quod nisi episcopatus ordo esset, posset funditus auferri, nam tunc non retinet quid aliud sit, quam iurisdicchio iurisdictione autem quicumque priuati potest, quandoquidem propter crimen haereseos atque alia, priuatur sua ecclesia episcopus. Et quidem Scotus de iurisdictione hac ratione videtur. Annuit enim concedere, quod si non sit sacramentum, nihil in eo superest, nisi auferibilis iurisdicchio. At vero profectio nulla est rerum consequentia. Immo quamuis non imprimatur sacramentalis character, nihilominus adhibetur sacerdotalis habitus quadam, & facultas indelebilis, atque ab episcopo inamobilis, vt ait loco citato Bonauentura. Quare depositus episcopus si iterum in suum ordinem restitatur, non opus habet denuo consecrari. Sed & Durand. quoque eadem distine. quae it. 5. alia via negat hanc nostram conclusionem. Concedit inquam episcopatum sacramentum esse, non quidam a sacerdotio distinctum, sed illud ipsum perfectum. Itaque simpliciter, inquit, sacerdos licet simpliciter habeat characterem sacerdotalem, non tamen est omnino completum, & perfectum. Et subrexit exemplum, quod sicut consecratio corporis, & sanguinis vnum constitutum perfectum sacramentum, ita consecratio sacerdotis, & consecratio episcopi. Quare subsequenter consecratur episcopus, characterem imprimet e perfecti completique sacerdotij. Arguunt enim autem, quo sibi haec habet persuasum est, quod pariter, immo perfectus episcopus dignitas ordinatur ad sacramentum Eucharistiae, quam diaconatus aut subdiaconatus cum ministris ipsos instituit. Ex quo concludit esse perfectum sacramentum. Ad ipsum autem atque ad suam rationem pariter respondentes fatentur in genere dignitatem episcopalem perfectionem sacerdotio adhibere; quod supponit & includit, sed illa tamen perfectio non est de essentia sacerdotij, sed illi accidentaria, & accessoria, quae ideo non constituit vna cum illo verum sacramentum; neque est pars integralis eius. Nec uero est intellectu facile, duos imprimi sacerdotales characteres, alterum simpliciter sacerdotij

SOTO
de iure
Legibus
DII
13

g. Ratio

S. Th.

Solutio

Scotus

Refutatio

Postrema

Non alterum verò episcopo. Quocirca nulla est ratio eius illatio. Episcopatus est in ordine ad corpus Christi verum, ergo est sacramentum. Requiritur namque plius, quod sit potestas ad id proxime pertinet; nempe quod eius functio sit, vel missæ celebratio, vel eius ministratio, seu diaconatus, & sub diaconatus. Functio autem episcopi non est huiusmodi, sed instituire ac preparare ministros. Quod si contra rursus arguas; Episcopus, quatenus episcopus, aliqua sacramenta confert, puta ordines; quæ non possent in quantum sacerdos; ergo ius propria potestas est sacramentum; quoniam potestas in unum sacramentum, sacramentum alterum est. Negatur consequentia; sed solum concluditur, quod episcopalis potestas sacramentum sacerdotale præsupponat. Nisi enim esset sacerdos, nequiret ordines conferre. Porro autem Aluissiodorensis non solum eodem, quo Durandus inclinatur, verum ulterius progressus, ait, quod archiepiscopatus est etiam sacramentum distinctum ab episcopatu; qui ideo in art. seq. in disputationem est accersendus. Per has igitur conclusiones conciliantur iura, sanctorumque asserta, quæ varie videtur. Quoties enim legeris quempiam in episcopum ordinari, non ita proprie intelligas, atque ordinantur sacerdotes, atque id pariter, quod in dist. can. clerici, ait Isidorus; quod scilicet ordo episcoporum quadripartitus est. Sed in, ut in priori conclusione asseruimus, nil est cur cunctis verè vocare ordinem; tametsi alij ad ambiguitatem tollendam non ordinem, sed dignitatem appellent: ut Hugo de sacramentis supra citatus: Et Magister Sent. lib. 4. dist. 24. vbi extra numerum sacramentorum ait, Sunt, & alia quædam, non ordines, sed dignitatum nomina, ut episcopos.

Obiectio.

Solutio Aluissiodorensis opinio.

Hugo Magister Sententiarum.

Ad id.

diaconum. Tametsi Hieronymum non planè intelligam, quandoquidem subdit episcopum conferre ordines posse; non autem sacerdotem simplicem, vbi distinctionem ex natura rei insinuat: nisi velit hoc tantum esse ex ordinatione ecclesie, ut in fine eiusdem citati ca. olim ait. Cuius verba, ut ait Durand. maiori sunt admiratione digna. At si quidem episcopus consuetudine magis quàm dispensationis dominicæ veritate presbyteris esse maiores, et in communi regere debere ecclesiam: cui tamen citatus supra Dionysius iam tempore Apostolorum diuina lege adstruxerit episcopum à simplici sacerdote distinguere. Quin verò Aug. in lib. de Hære. Arrianos inquit ea fuisse infectos, quod dicerent presbyteros ab episcopo nulla differentia debere discerni. Haud tamen tam infami nota verba Hieronymi inuenienda sunt: nam ipse, quocumque id iure factum sit, differentiam, & in conferendis ordinibus, & in loci eminentia agnoscit. Sed in hoc tamen lubentius Augustinus, alios sanctos patres auscultare debemus quod illa realis differentia ex institutione diuina per Apostolos originem traxerit. Ad ea verò loca sacra quæ Hieron. afferit. Respondetur, hoc inde tantum concludi, quod olim nomina episcoporum, & presbyterorum promiscua erant, ut tam episcopus diceretur presbyter, quam presbyter, episcopus. Itaque vtrumque erat commune nomen ad significandum duas diuersas dignitates. Ad secundum satis super que secunda conclusione satisfactum est. Concedimus enim episcopatum esse ordinem secundum amplitudinem suæ significationis. Negamus verò esse sacramentum.

Aug.

Hieron.

Ad secundum.

ARTICVLVS III.

Vtrum episcopi inter se perinde differant, atque ipsi à simplicibus sacerdotibus.

Postquam visum est episcopalem dignitatem à sacerdotali suoque instituto differre; explorare consequens est, an Episcopi similiter inter se differant. Apparet enim sic esse; nam Archiepiscopo ex proprio incumbit officio episcopum consecrare, quod episcopo non nisi ex commissione videtur competere, ut patet. Quod sedem de off. iud. ordi. vn. Soto de Iust. & Iur. l. 11 de

Primum argum.